

Kráčala po chodbe Justičného paláca v Bratislave. Mala po akomsi pojednávaní a bola v dobrej nálade. Smerovala k východu, podišla ku schodom. Zodvihla hlavu. Na chvíľu zaváhala. Zastavila sa, prižmúrila oči, zaostrovala. Akoby chcela pohľadom rozhrnúť hmlu a uchopiť niečo v diaľke. A potom ju zbadala.

Chvíľu zaváhala, nemohla tomu uveriť. Tešila sa, že ju znova vidí. Mala tak osemnásť – devätnásť, ľahký krok, husté tmavé vlasy a na tvári úsmev, ktorý prezrádzal, že toto je to miesto, tento moment, táto dôležitá medzera v čase - ako kvapka, ktorá rozčerí pokojnú hladinu vody a potom sa vo vlnách postupne rozprestiera do diaľky a tým mení všetko nad aj pod hladinou - kedy sa rozhodla, že odteraz sa bude čo najčastejšie usmievať. Aby sa sama cítila čo najlepšie. V sebe vo vnútri aj navonok. Iba tak, aby bol jej aj svet iných príjemnejší.

Usmiala sa. Oči sa im stretli. Ešte viac sa nimi usmiala... Potešila sa, že ju opäť vidí. Moja drahá. Aká je mladá... pomyslela si. Aká je krásna. V tom všetkom, čo už vie, aj v tom, čo ešte nevie a ešte len bude vedieť.

V prvom momente ju nespoznala. Ale vítala ju s úsmevom práve sformovaného rozhodnutia. Ako keď vítame starú známu, ktorú sme práve po rokoch stretli. Cítila určitú nevy povedanú, avšak veľmi dôvernú blízkosť.

- Rada Ťa vidím. Ako sa máš? – spýtala sa. – Splnila si si svoje sny?
- Áno, myslím, že áno... že sa mi to predsa len napokon podarilo a darí aj viac... A je tiež milé, že to ešte stále môže pokračovať...
- Priala som si, aby druhým ľuďom bolo so mnou príjemne...
- Hej, pravda, viem, stolovanie ako sa patrí – riad, vidličky, lyžičky, poháre, nože. Všetko na svojom mieste, krásne nazdobené... pamätám si, ako súčasť nádhernej veľkej oslavy. A v tom sedíme a vedieme príjemné rozhovory... Tak áno, také vedieme. Stále viac a častejšie. V príjemnej atmosfére. Hoci aj s poživňou prinesenou v plastovom a všakovakom obale napochytró rozloženom na stolíku bez obrusu, ktorý sa k danej vzácnej situácii vôbec nehodí... – privrela oči a vybavila si spomienku z nedávneho obdobia, ako s priateľkou vyzobávajú z plastovej krabice bobule hrozna, ktoré zajedajú čerstvým rožkom bohato posypaným sezamovými semiačkami, zapíjajú šťavnatým vitamínovým nektárom

a v tichom dôvernom rozhovore rozoberajú rodinné udalosti posledných dní. A hlbajú, ako z nich vyryžovať to najkrajšie, drahokamy, aby ďalšie dni boli ešte krajšie... S jednou priateľkou, alebo priateľmi. Spomenula si, ako jej hovoria, že sa s ňou cítia dobre, že ich upokojuje to ako a čo hovorí aj to ako je ticho. Áno, áno. Krásne vzťahy. So staršími, aj mladšími. Pritakala sebe aj jej s úsmevom. Myslím, že toto sa naozaj podarilo aj naďalej darí. Môžeš byť spokojná. Áno, je to možné. Deje sa to. Dá sa to snívať aj žiť. Dokonca aj tá najhoršia skúsenosť sa dá v takýchto chvíľach pretaviť na číročné tekuté zlato.

- A čo Tvoja túžba byť mamou, mať rodinu a deti... krásny vzťah s mužom svojich snov... – toto sa Ti podarilo? – bola zjavne zvedavá.
- No, tak vieš, toto je ešte stále v procese, - usmiala sa znova. – Milujúci partner, spoločný tanec uprostred obývačky, rozhovory, vychádzanie si v ústrety, spoločné cestovanie, pozeranie filmov... áno, aj rodina by bola. Pokiaľ ide o rodinu, sme krásni, sme dobrý tím. Máme sa radi. A aj keď sa v čase kdesi, čosi rozdelilo a každý má aj trochu iné záujmy, vieme si byť vzájomne nápomocní, jeden o druhého sa oprieť a spoľahnúť. Niekedy trebárs aj v tom, že sa nedá spoľahnúť. Zjednocujeme paradoxy, učíme sa milovať aj svoje chyby a rozdiely a prepájať ich...
- A deti sú krásne, aj keď občas hnevajú a robia neporiadok... a vyberajú si inú skúsenosť, ako sme im my pre nich vysnívali. Keď pre nič iné, tak skrátka iba preto, aby si niečo vyskúšali. A – emočne, je tam aj pár „adoptovaných“ cudzích detí a iné rodiny. A stačí len byť nablízku, keď to potrebujú. Je krásne vidieť ako rastú. A byť pri ich každodenných zázrakoch.

Niektoré oblasti môjho života sa mi nikdy neuzavreli jednou odpoveďou. Skôr sériou návratov, otázok a učenia sa byť v pohybe. Postupne som pochopila, že vzťah nie je obraz, ku ktorému sa treba dopracovať, učila som sa prijímať, že niektoré veci zostávajú v procese. Že blízkosť sa mení v čase aj v odstupe, nie je to hotový tvar, ale pohyb a že nie vždy kráčame rovnakým smerom alebo rovnakým tempom. Učila som sa prijímať, že niektoré veci zostávajú v procese. Že aj rodina môže mať mnoho podôb a

blízkosť sa niekedy prejavuje ticho – tým, že môžeme byť nablízku, keď je to potrebné.

- A čo tvoja práca? Chcela si byť skvelá, výnimočná, nech by to bolo čokoľvek. Uznávaná a cenená...
- Hej, - znovu sa usmiala, aj keď ten úsmev bol jemne trpkjší ako predchádzajúci, pokračovala: - Vlastne, aj to sa podarilo, - a opäť sa usmiala. – Mala som možnosť učiť sa od najlepších. Lekári, fyzici, pedagógovia, najvyššia inteligencia, špička spoločnosti. – Áno, mala som možnosť stretnúť sa s nimi, počúvať, vidieť a všímať si. Takých aj onakých. Učiť sa od nich. A potom - akoby súťaženie samej so sebou, čo všetko ešte môžem dokázať, lebo niekto niekedy niekde povedal, že by to tak malo byť... že tak je to správne. Výkon. A potom ďalší a ďalší. Tri zamestnania, čiastočne s presvedčením „Aby človek uživil rodinu,“, čiastočne, že to skrátka nevedel inak... Bol to omyl. Múdrost' nemá mať prednosť pred krásou. Iba – ak by sa ona sama stala krásou. Iba, ak ona sama je tou krásou.

Rovnako som sa učila prehodnocovať aj svoj vzťah k výkonu. Dlhú som si myslela, že musím podávať výkon, aby som mala právo byť. To, čo som kedysi považovala za silu, sa mi neskôr ukázalo ako únava. A naopak – čo som dlho prehliadala, sa ukázalo ako zdroj: schopnosť byť prítomná, počúvať, tvoriť a zostať v kontakte so sebou, držať priestor.

Povzbudzujúcim a objímajúcim chápaním, úsmevom. A to všetko ostatné, čo robím, je vlastne to, **čo robím popri tom**. A môžem to priviesť k majstrovstvu a hoci to aj nazývať prácou, ak by sa mi to tak páčilo, ale toto je to hlavné majstrovstvo. Jednoducho byť. Byť tam, pre seba aj pre druhých, plne prítomná. Vložiť sa do toho, ponoriť, môcť a dopriať si a užívať, mať z toho čo sa deje radosť a dovoliť si môcť si vyberať radosť a ňou byť. Jednoducho s láskou.

Ako tak stála, pritisla si kôpku spisov s ešte neukončenými prípadmi, ktorú celý čas stískala v náručí stojac na hornom schode, bližšie k hrudi. Odlepila pohľad od jej úst a očí. Zamyslene sklopila zrak. Pobrala sa k odchodu. Otočila späť nahor do smeru, z ktorého práve pred chvíľou zišla. Akoby si tam ešte niečo

zabudla a práve si spomenula, že by sa po to mala vrátiť. Ako keď duša všetko vie. Čo bolo, čo je, aj čo bude a rozhodne sa to skúsiť. Opäť sa na ňu pozrela.

Spomenula si na krásny pocit zo svojho práve pred chvíľou sformulovaného rozhodnutia, oči jej zasvietili, opätovne sa usmiala a ak dovedy žiarila iba trochu, celá sa rozsvietila. A to, čo bolo vnútri, bolo aj hore. A to, čo bolo hore, zostúpilo nadol a povedala: „Nasleduj ma.“ Zaži to. A potom zober pero a papier a napíš o tom. Podaj svedectvo.

Pohla sa za ňou smerom hore. A potom, keď to všetko uvidela a zažila... položila pero na papier a - usmiala sa...

4. februára 2024, upravené 9. januára 2026